

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเอกสารคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร / ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ของกลุ่มตัวอย่างในการ
สัมภาษณ์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอสม.ก่อนและ
หลังได้รับค่าตอบแทน ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

ข้าพเจ้า นายวีรวิชัย ตรีชนเศรษฐ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ แผน
ก (ภาคปกติ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความประสงค์ขอเชิญท่านเข้าร่วมโครงการ
วิจัยเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ
อสม.ก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทน ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร จากสถานการณ์โรค
ไข้เลือดออกในประเทศไทย 3 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2552 พบว่ามีผู้ป่วย 40,258,
55,787, 33,719 ราย ตามลำดับ เสียชีวิต 45, 71, 27 ราย ตามลำดับ อัตราป่วยต่อแสนประชากร คิด
เป็น 64.08, 88.5, 53.19 ตามลำดับ อัตราป่วยตายต่อแสนประชากร คิดเป็น 0.11 , 0.13 , 0.08
ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2553 พบว่ามีผู้ป่วยสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กันยายน พ.ศ.2553 รวม
75,852 ราย เสียชีวิต 87 ราย อัตราป่วยต่อแสนประชากร คิดเป็น 119.4 อัตราป่วยตายต่อแสน คิด
เป็น 0.11 ในจังหวัดพิจิตรมีผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกในปี พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ.2552 คือ จำนวน
663 ราย, 1,171 ราย และ 605 ราย ตามลำดับ อัตราป่วยต่อแสนประชากร คิดเป็น 64.12, 161.07,
220.82 ตามลำดับ อัตราป่วยตายต่อแสนประชากร คิดเป็น 0.56, 0 , 0.18 ตามลำดับ และอำเภอดง
เจริญพบว่ามีจำนวนผู้ป่วยในปีดังกล่าว จำนวน 19 ราย, 30 ราย และ 28 ราย ตามลำดับ คิดเป็นอัตรา
ป่วยต่อแสนประชากรเท่ากับ 94 , 148 , 139 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ผลกระทบจากการระบาด
ของโรคไข้เลือดออก ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน โดยเฉพาะในรายที่มีอาการรุนแรง เช่น จะทำให้
เกิดระบบการไหลเวียนโลหิตล้มเหลว เกิดอาการช็อก เป็นต้น หากไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้อง อาจ
เสียชีวิตภายใน 12 - 24 ชั่วโมง เป็นภาระของครอบครัว มีผลต่อการเรียน การทำงาน และค่าใช้จ่าย
ในการรักษาพยาบาลและยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆของญาติผู้ป่วย ตลอดจนอาจมีผลให้ผู้ป่วยเสียชีวิตก่อน
วัยอันควรอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องสูญเสียงบประมาณของประเทศในการรณรงค์ควบคุมและ
ป้องกันการเกิดโรคไข้เลือดออกประมาณปีละ 50 ล้านบาท

อสม. มีบทบาทที่สำคัญในฐานะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนและเป็นผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนในหมู่บ้าน ดังนั้นบทบาทของอสม. ในการ “แก้ข่าวร้าย กระจายข่าวดี ชี้นำบริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ของประชาชน ดำรงเป็นตัวอย่างที่ดี” จึงเป็นบทบาทที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ เมื่อวันที่ 13 มกราคม ปี พ.ศ. 2552 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เห็นชอบมาตรการส่งเสริม อสม. เจริญรุ่ง ปี พ.ศ. 2552 โดยจัดให้มีสวัสดิการค่าตอบแทนซึ่งไม่ใช่เงินเดือนให้แก่ อสม. ทั่วประเทศ รายละ 600 บาทต่อเดือน เพื่อสร้างแรงจูงใจ หนุนเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ซึ่งก่อนปี พ.ศ. 2552 การทำงานของ อสม. มีการทำงานโดยไม่มีหวังค่าตอบแทนและสะท้อนความสำเร็จตามแนวคิด การมีส่วนร่วมของชุมชน ให้เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี จังหวัดพิจิตรมี อสม. จำนวน 563 คน ครอบคลุมทั้ง 55 หมู่บ้าน เฉลี่ย อสม. รับผิดชอบต่อหลังคาเรือน คือ 1 คน ต่อ 10 หลังคาเรือน มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติทั้งหมด 28 คน เฉลี่ยเจ้าหน้าที่ 1 คน รับผิดชอบประชากร จำนวน 721 คน หากอสม. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพยอมทำให้งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกบรรลุเป้าประสงค์โดยง่าย

การดำเนินงานของอสม. ด้านการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนที่ อสม. จะได้รับค่าตอบแทน ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามการมอบหมายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนการดำเนินงานหลังจากได้รับค่าตอบแทนนั้น อสม. มีการดำเนินงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในขอบเขตการปฏิบัติงานแต่ละด้านและต้องจัดทำรายงานเพื่อนำส่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ อสม. ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทน เพื่อนำข้อมูลที่ได้อไปวางแผนพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอสม. ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยใช้กลุ่มประชากรในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 376 คน และกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง โดยท่านจะมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล หลังจากท่านได้รับทราบวัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมโครงการศึกษาวิจัยและตกลงจะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้แล้ว ท่านจะได้เซ็นชื่อแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมการศึกษา หลังจากนั้นท่านจะได้ร่วมในการให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะเป็นไปด้วยความสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจหรือเปลี่ยนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ ท่านสามารถถอนตัวจากการสัมภาษณ์ได้ตลอดเวลา โดยท่านจะไม่สูญเสียสิทธิประโยชน์ใดๆ ซึ่งในขบวนการเก็บข้อมูลดังกล่าวไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย ไม่มี

ความเสี่ยงอันตรายใดๆ ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการศึกษาทุกท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ การนำข้อมูลไปเผยแพร่จะทำในลักษณะภาพรวมของผลการศึกษาเท่านั้น สิทธิประโยชน์อื่นอันจะเกิดจากผลการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หากท่านมีปัญหาหรือมีคำถามเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้และต้องการข้อมูลเพิ่มเติมใดๆ สามารถติดต่อ นายวีรวิษณุ ตรีชนเศรษฐ์ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 19 ภาคปกติ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทร 082-3987375 หรือ ติดต่อได้ที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรารณ บุญเชียง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โทรศัพท์ 086-9166911

ใบยินยอมการเข้าร่วมในการวิจัย (Informed consent)

เรื่อง ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอสม.ก่อนและหลังได้รับ
คำตอบแทน ในอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....
มีความยินยอมที่จะเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ โดยข้าพเจ้าได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง
ดังกล่าว ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่าการเข้าร่วมในการศึกษานี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ และขอลงลายมือชื่อ
ไว้เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตัดสินใจในการเข้าร่วมการศึกษานี้

ลงชื่อ.....(ผู้ยินยอม)

(.....)

ลงชื่อ.....(ผู้ศึกษา)

(นายวีรวิษณุ ตริยชนเศรษฐ์)

ลงชื่อ.....(พยาน)

(.....)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2554

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ศึกษา

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทน ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

*****

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน จำนวน 6 หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ อสม.

ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ใน □ หน้าข้อความที่ตรงกับคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือเติมคำในช่องว่างที่เว้นไว้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของประชาชน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ปัจจุบันท่านอายุ ..... ปี

3. ที่อยู่ หมู่ที่ .....ตำบล.....

4. สถานภาพการสมรส

- โสด คู่
- หม้าย หย่า
- แยก

5. ศาสนา

- พุทธ อิสลาม
- คริสต์ อื่นๆ (ระบุ).....

6. ระดับการศึกษา

- ไม่ได้รับการศึกษา   ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา/ปวช.   อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ (ระบุ) .....

7. อาชีพ

- เกษตรกร   ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย   รับจ้างทั่วไป
 อื่นๆ (ระบุ).....

8. รายได้ครอบครัวต่อเดือน ..... (บาท)

9. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนนี้ .....

10. ท่านทราบบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หรือไม่

- ไม่ทราบ
 ทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดยเป็นแบบอย่าง และสร้างพฤติกรรมสุขภาพในชุมชน ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และการป้องกันโรค
 ดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน
 ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
 สื่อข่าวสารสาธารณสุขระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในหมู่บ้าน
 ประสานงานกับบุคคล องค์กรและเครือข่าย ทำงานเป็นทีมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และกลุ่มภาคีสุขภาพ
 ดูแลสิทธิประโยชน์ด้านหลักประกันสุขภาพและสาธารณสุขของประชาชนในหมู่บ้าน โดยเป็นแกนนำในการประสานงานกับผู้นำชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบลและเครือข่ายสุขภาพ
 ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน เช่นการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การตรวจวัดความดันโลหิต
 อื่น ๆ (ระบุ).....

.....

11. ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมาในชุมชนของท่านมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกหรือไม่

ไม่มี

มี

ส่วนที่ 2

คำชี้แจง

ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ อสม.

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

(ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

การดำเนินงาน	ระดับการดำเนินงาน					
	ก่อนได้รับคำตอบแทน			หลังได้รับคำตอบแทน		
	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
<p>ด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย</p> <p>1. อสม. ได้ให้คำแนะนำในการใช้วัสดุอื่นทดแทนน้ำ เช่น ใช้ดินปลูกพุด่างในแจกัน</p>						
<p>2. อสม. ได้ให้คำแนะนำ การกำจัดหรือเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ยางรถยนต์เก่า กระจังพลาสติก เพื่อลดภาชนะที่มีน้ำขังในบ้าน</p>						
<p>3. อสม. ได้ให้คำแนะนำ การจัดเก็บวัสดุเหลือใช้ให้เป็นระเบียบ เพื่อป้องกันไม่ให้มีน้ำฝนขัง</p>						
<p>4. อสม. ได้ให้คำแนะนำให้ใช้ถังพลาสติกที่มีฝาปิดในห้องส้วม หรือถ้าใช้อ่างซีเมนต์แนะนำให้เปลี่ยนน้ำบ่อยๆ</p>						
<p>5. อสม. ได้ให้คำแนะนำ วิธีการเลือกใช้ภาชนะเก็บน้ำที่มีพื้นผิวเรียบเพื่อลดการวางไข่ยุง เช่น ภาชนะพลาสติก หรืออลูมิเนียม</p>						
<p>6. อสม. ได้ให้คำแนะนำ การปิดปากภาชนะเก็บน้ำโดยใช้ผ้าตาข่ายไนล่อน ฝาอลูมิเนียม หรือวัสดุอื่นใดที่สามารถปิดปากภาชนะนั้นได้อย่างมิดชิด</p>						

การดำเนินงาน	ระดับการดำเนินงาน					
	ก่อนได้รับคำตอบแทน			หลังได้รับคำตอบแทน		
	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
7. อสม. ได้ให้คำแนะนำการเปลี่ยนหรือเทน้ำทุกสัปดาห์ สำหรับภาชนะเล็กๆที่เก็บน้ำไม่มาก เช่น แจกัน ขารองคู่กับข้าว						
8. อสม. ได้ให้คำแนะนำการใส่ทรายธรรมดาในจานรองกระถางต้นไม้ เพื่อให้ทรายดูดซับน้ำส่วนเกินจากการรดน้ำต้นไม้						
9. อสม. ได้ให้คำแนะนำการระบายน้ำในรางระบายน้ำฝนตามชายคาบ้านที่อุดตัน หรือน้ำโสโครก ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย						
10. อสม. ได้ให้คำแนะนำการใช้ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย						
11. อสม. ได้ให้คำแนะนำในการใช้ทรายกำจัดลูกน้ำ (ทรายอะเบท) ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย						
12. อสม. ได้ให้คำแนะนำในการใช้สารเคมีที่มีในครัวเรือน เช่น เกลือแกง น้ำส้มสายชู สารส้ม ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย						
13. อสม. ได้ให้คำแนะนำในการกลบและถมแอ่งน้ำขังเพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์						
14. อสม. ได้แนะนำให้ท่านจัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน เช่น ห้องน้ำห้องส้วม ห้องนอน ห้องครัวให้สะอาดเรียบร้อย						
15. อสม. ได้แนะนำให้ท่านจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน เช่น บริเวณรอบๆบ้าน ให้สะอาดเรียบร้อย และไม่ให้มีภาชนะน้ำขังที่ยุงลายไปวางไข่ได้						

การดำเนินงาน	ระดับการดำเนินงาน					
	ก่อนได้รับคำตอบแทน			หลังได้รับคำตอบแทน		
	เป็น ประจำ	บาง ครั้ง	ไม่ เคย	เป็น ประจำ	บาง ครั้ง	ไม่ เคย
ด้านการกำจัดขยะ						
16. อสม. ได้ให้คำแนะนำการใช้หลอดกับดักไฟฟ้าในการกำจัดขยะตัวแก่						
17. อสม. ได้ให้คำแนะนำการใช้สารเคมีไล่ยุง เช่น โลชั่นทากันยุง และสารไล่ยุงจากธรรมชาติ						
18. อสม. ออกประชาสัมพันธ์การใช้สารเคมีฆ่ายุง โดยวิธีการพ่นหมอกควันและพ่นฝอยละออง						
ด้านการป้องกันไม่ให้ยุงกัด						
19. อสม. ได้ให้คำแนะนำการติดมุ้งลวด ที่ประตู หน้าต่าง และช่องลม เพื่อป้องกันไม่ให้ยุงเข้าภายในบ้าน						
20. อสม. ได้แนะนำให้ท่านมันตรวจตรา ซ่อมแซม ที่พักอาศัย ฝาบ้าน ฝาเพดาน ไม่ให้มีร่อง ช่องโหว่ หรือรอยแตกเพื่อป้องกันยุงเข้ามาอยู่และหลบซ่อนในบ้าน						
21. อสม. ได้แนะนำให้ท่านนอนในมุ้งหรือห้องติดมุ้งลวด ไม่ว่าจะเป็เวลากลางวันหรือกลางคืน						
22. อสม. ได้ให้คำแนะนำการสวมใส่เครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว และควรรใช้สิ้อ่อนๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ยุงกัด						

การดำเนินงาน	ระดับการดำเนินงาน					
	ก่อนได้รับคำตอบแทน			หลังได้รับคำตอบแทน		
	เป็น ประจำ	บาง ครั้ง	ไม่ เคย	เป็น ประจำ	บาง ครั้ง	ไม่ เคย
<u>ด้านอื่นๆ</u>						
23. อสม. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับไข้เลือดออก เช่น อาการ การติดต่อ แก่ท่าน						
24. อสม. ได้มีการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุก สัปดาห์ ให้แก่บ้านท่านอย่างต่อเนื่อง						
25. เมื่อมีโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้น อสม. ได้มีการดำ เนินการป้องกัน โรคและควบคุมโรคอย่างทันที่						

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

เรื่อง ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านก่อนและหลังได้รับคำตอบแทน ในอำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

1. ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ อสม. ก่อนและหลังการได้รับคำตอบแทน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ท่านคิดว่าคำตอบแทนของอสม. มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอสม.หรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) ได้จากสัดส่วนข้อคำถามที่สอดคล้องกัน หาค่าด้วยจำนวนข้อคำถามทั้งหมด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI) = จำนวนข้อที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคู่เห็นตรงกัน/จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

ความเที่ยงตรงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 และ คนที่ 2	= 25/26	= 0.962
ความเที่ยงตรงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 และ คนที่ 3	= 22/26	= 0.846
ความเที่ยงตรงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 และ คนที่ 3	= 24/26	= 0.923
รวม	= 2.731	
จำนวนคู่ของผู้ทรงคุณวุฒิ	= 3 คู่	
ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (CVI)	= 2.731/3	= 0.91

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการศึกษา

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคใช้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตาราง จ-1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตรทั้งก่อนและหลังได้รับคำตอบแทนในด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย (n=310)

การดำเนินงาน ด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	ก่อนรับ		หลังได้รับ		t	P
	คำตอบแทน		คำตอบแทน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ให้คำแนะนำในการใช้วัสดุอื่นทดแทนน้ำ เช่น ใช้ดินปลูกพุ่มต่างในแจกัน หรือใส่แป้นแทนน้ำในขาตู้กับข้าว	2.27	0.67	2.21	0.77	1.898	0.059
2. ให้คำแนะนำการใส่ทรายธรรมชาติในจานรองกระถางต้นไม้ เพื่อให้ทรายดูดซับน้ำส่วนเกินจากการรดน้ำต้นไม้	2.19	0.66	2.15	0.81	1.183	0.238
3. ให้คำแนะนำการกำจัดหรือเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ขางรถยนต์เก่า กระจังพลาสติก เพื่อลดภาชนะที่มีน้ำขังในบ้าน	2.01	0.77	2.12	0.83	-3.881	0.000*
4. ให้คำแนะนำการจัดเก็บวัสดุเหลือใช้ให้เป็นระเบียบ เพื่อป้องกันไม่ให้มีน้ำฝนขัง	2.07	0.80	2.16	0.84	-3.163	0.002*
5. ให้คำแนะนำให้ใช้ถังพลาสติกที่มีฝาปิดในห้องส้วม หรือถ้าใช้อ่างซีเมนต์แนะนำให้เปลี่ยนน้ำบ่อยๆ	2.09	0.81	2.15	0.83	-2.629	0.009*
6. ให้คำแนะนำวิธีการเลือกใช้ภาชนะเก็บน้ำที่มีพื้นผิวเรียบเพื่อลดการวางไข่ยุง เช่น ภาชนะพลาสติก หรืออลูมิเนียม	1.91	0.79	1.98	0.82	-2.478	0.014*

ตาราง จ-1 (ต่อ)

การดำเนินงาน	ก่อนรับ		หลังรับ		t	P
	ค่าตอบแทน		ค่าตอบแทน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
7. ให้คำแนะนำการปิดปากภาชนะเก็บน้ำโดยใช้ผ้าตาข่ายในล่อน ฝาอลูมิเนียม หรือวัสดุอื่นใดที่สามารถปิดปากภาชนะนั้นได้อย่างมิดชิด	2.15	0.83	2.21	0.84	-2.302	0.022*
8. ให้คำแนะนำการเปลี่ยนหรือเทน้ำทุกสัปดาห์สำหรับภาชนะเล็กๆที่เก็บน้ำไม่มาก เช่น แจกัน ขารองตู้กับข้าว	2.19	0.83	2.27	0.82	-3.318	0.001*
9. ให้คำแนะนำให้คว่ำภาชนะทันที หากพบลูกน้ำยุงลาย	2.24	0.83	2.27	0.84	-1.389	0.166
10. ให้คำแนะนำการระบายน้ำในรางระบายน้ำฝนตามซอกคาน้ำที่อุดตัน หรือน้ำโสโครกซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	2.04	0.53	2.04	0.80	-0.079	0.937
11. ให้คำแนะนำการใช้ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย	2.15	0.83	2.21	0.86	-2.482	0.014*
12. ให้คำแนะนำในการใช้ทรายกำจัดลูกน้ำ (ทรายอะเบท) ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย	2.23	0.82	2.27	0.84	-1.669	0.096
13. ให้คำแนะนำในการใช้สารเคมีที่มีในครัวเรือน เช่น เกลือแกง น้ำส้มสายชู สารส้ม ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย	1.91	0.78	2.04	0.98	-2.753	0.006*
14. ให้คำแนะนำในการกลบและถมแอ่งน้ำขังเพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์	1.95	0.81	2.04	0.82	-3.060	0.002*
15. แนะนำให้จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน เช่น ห้องน้ำห้องส้วม ห้องนอน ห้องครัวให้สะอาดเรียบร้อย	2.06	0.84	2.13	0.85	-2.444	0.015*
16. แนะนำให้จัดสิ่งแวดล้อมนอกบ้าน เช่น บริเวณรอบๆบ้าน ให้สะอาดเรียบร้อย และไม่ให้มีภาชนะน้ำขังที่ยุงลายไปวางไข่ได้	2.10	0.82	2.14	0.85	-1.637	0.103

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ จ-2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตรทั้งก่อนและหลังได้รับคำตอบแทนในด้านการกำจัดขยะ ($n=310$)

การดำเนินงาน ด้านการกำจัดขยะ	ก่อนรับ		หลังได้รับ		t	P
	คำตอบแทน		คำตอบแทน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ให้คำแนะนำการใช้ลวดกับดักไฟฟ้าในการกำจัดขยะตัวแก่	1.79	0.85	1.84	0.72	-1.121	0.263
2. ให้คำแนะนำการใช้สารเคมีไล่ยุง เช่น โลชั่นทาผิวหนัง และสารไล่ยุงจากธรรมชาติ	1.92	0.76	2.02	0.76	-3.453	0.001*
3. ออกประชาสัมพันธ์การใช้สารเคมีฆ่ายุงโดยวิธีการพ่นหมอกควันและพ่นฝอยละออง	2.04	0.81	2.16	0.82	-4.128	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง จ-3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตรทั้งก่อนและหลังได้รับคำตอบแทนในด้านการป้องกันไม่ให้ยุงกัด ($n=310$)

การดำเนินงาน ด้านการป้องกันไม่ให้ยุงกัด	ก่อนรับ		หลังได้รับ		t	P
	คำตอบแทน		คำตอบแทน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ให้คำแนะนำการติดมุ้งลวด ที่ประตู หน้าต่าง และช่องลม เพื่อป้องกันไม่ให้ยุงเข้าภายในบ้าน	1.84	0.80	1.98	0.81	-4.354	0.000*
2. แนะนำให้มันตรวจตรา ซ่อมแซม ที่พักอาศัย ฝาบ้าน ฝาเพดาน ไม่ให้มีร่อง ช่องโหว่ หรือรอยแตก เพื่อป้องกันยุงเข้ามาอยู่และหลบซ่อนในบ้าน	1.87	0.78	1.99	0.80	-3.392	0.001*
3. แนะนำให้นอนในมุ้งหรือห้องติดมุ้งลวด ไม่ว่าจะเป็นเวลากลางวันหรือกลางคืน	1.91	0.84	2.04	0.86	-4.351	0.000*
4. ให้คำแนะนำการสวมใส่เครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว และควรใช้สิ้อื่นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ยุงกัด	1.86	0.78	1.96	0.79	-2.951	0.003*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง จ-4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตรทั้งก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทนในด้านอื่นๆ ($n=310$)

การดำเนินงาน ด้านอื่นๆ	ก่อนรับ		หลังได้รับ		t	P
	ค่าตอบแทน		ค่าตอบแทน			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การให้ความรู้เกี่ยวกับไข้เลือดออกเช่น อาการ การติดต่อ	2.15	0.82	2.26	0.82	-4.035	0.000*
2. มีการสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ ให้แก่บ้านทำอย่างต่อเนื่อง	2.18	0.82	2.29	0.83	-4.333	0.000*
3. เมื่อมีโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้น อสม. ได้มีการ ดำเนินการป้องกันโรคและควบคุมโรคอย่าง ทันที	2.21	0.83	2.31	0.84	-3.896	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ภาคผนวก จ

การอภิปรายข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทน รายด้าน

1. ด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

จากผลการศึกษา พบว่าการให้คำแนะนำ การกำจัดหรือเศษวัสดุเหลือใช้ เช่น ยางรถยนต์เก่า กระจังพลาสติก เพื่อลดภาชนะที่มีน้ำขังในบ้าน ($p = 0.000$), การให้คำแนะนำ การจัดเก็บวัสดุเหลือใช้ให้เป็นระเบียบ เพื่อป้องกันไม่ให้มีน้ำฝน ($p = 0.002$), การให้คำแนะนำให้ใช้ถังพลาสติกที่มีฝาปิด ในห้องส้วม หรือถ้าใช้อ่างซิเมนต์แนะนำให้เปลี่ยนน้ำบ่อยๆ ($p = 0.009$), การให้คำแนะนำ วิธีการเลือกใช้ภาชนะเก็บน้ำที่มีพื้นผิวเรียบเพื่อลดการวางไข่ยุง เช่น ภาชนะพลาสติก หรืออลูมิเนียม ($p = 0.014$), การให้คำแนะนำ การปิดปากภาชนะเก็บน้ำ โดยใช้ผ้าตาข่ายไนลอน ฝาอลูมิเนียม หรือวัสดุอื่นใดที่สามารถปิดปากภาชนะนั้นได้อย่างมิดชิด ($p = 0.022$), การให้คำแนะนำ การเปลี่ยนหรือเทน้ำทุกสัปดาห์ สำหรับภาชนะเล็กๆที่เก็บน้ำไม่มาก เช่น แจกัน ขารองคู่กับข้าว ($p = 0.001$), การให้คำแนะนำการใช้ปลากินลูกน้ำ เช่นปลาหางนกยูง ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย ($p = 0.014$), การให้คำแนะนำในการใช้สารเคมีที่มีในครัวเรือน เช่น เกลือแกง น้ำส้มสายชู สารส้ม ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย ($p = 0.006$), การให้คำแนะนำในการกลบและถมแอ่งน้ำขังเพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ ($p = 0.002$) และ การแนะนำให้จัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน เช่น ห้องน้ำห้องส้วม ห้องนอน ห้องครัวให้สะอาดเรียบร้อย ($p = 0.015$) การดำเนินการทั้งหมดดังที่กล่าวมา พบว่าหลังได้รับค่าตอบแทนจะมีระดับการดำเนินงานที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ (ตารางที่ จ-1)

2. ด้านการกำจัดยุงลาย

จากผลการศึกษาพบว่า การให้คำแนะนำการใช้สารเคมีไล่ยุง เช่น โลชั่นทากันยุง และ สารไล่ยุงจากธรรมชาติ ($p = 0.001$) และ ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้สารเคมีฆ่ายุงโดยวิธีการพ่น

หมอกควันและฝุ่นฝอยละออง ($p = 0.000$) ซึ่งทั้ง 2 การดำเนินการนี้พบว่าหลังได้รับค่าตอบแทนจะมีระดับการดำเนินงานที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$ (ตารางที่ จ-2)

3. ด้านการป้องกันไม่ให้ยุ่งกัด

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านการป้องกันไม่ให้ยุ่งกัดแตกต่างกันในทุกกิจกรรม ซึ่งการดำเนินงานหลังได้รับค่าตอบแทนจะมีระดับที่สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < 0.05$ (ตารางที่ จ-3)

4. ด้านอื่นๆ

พบว่า การได้รับค่าตอบแทนส่งผลให้ระดับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในด้านอื่นๆ นั้นแตกต่างกันในทุกกิจกรรม ซึ่งเห็นได้จากค่า p น้อยกว่า 0.05 สามารถสรุปได้ว่า หลังได้รับค่าตอบแทน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอคงเจริญ จังหวัดพิจิตร มีระดับการทำงานด้านอื่นๆ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับไข้เลือดออก เช่น อาการ การติดต่อ , การสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ ให้แก่บ้านอย่างต่อเนื่อง และ เมื่อมีโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้น อสม. ได้มีการดำเนินการป้องกันโรคและควบคุมโรคอย่างทันทั่วถึง สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับค่าตอบแทนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $p < 0.05$ (ตารางที่ จ-4)

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อ.คงเจริญ จ.พิจิตรก่อนและหลังได้รับค่าตอบแทน มีความแตกต่างกัน ทั้ง 4 ด้าน โดยหลังได้รับค่าตอบแทน มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น การได้รับค่าตอบแทนมีส่วนจูงใจให้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น จากคนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ เลย ก็จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้น วิเคราะห์ได้จากสถิติการส่งสรุปรายงานการสำรวจลูกน้ำยุงลายประจำเดือน ซึ่งพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทุกคนต้องรวบรวมรายงานดังกล่าวส่งสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกเดือน เพื่อนำไปเบิกค่าตอบแทน 600 บาท ต่อคนต่อเดือน หากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านคนใด ไม่ส่งรายงาน ก็จะไม่สามารถเบิกค่าตอบแทนในเดือนนั้นๆ ได้ เหมือนกับการจ่ายค่าตอบแทนเป็นการบังคับให้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ต้องมีผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลงานนั้นมาแลกกับเงิน

สอดคล้องกับการศึกษาของ จารุพร เกษะทัต(2539) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การ จัดระบบสวัสดิการและระบบค่าตอบแทนในการเพิ่มประสิทธิภาพของสมาชิกในองค์กร พบว่า การ จัดระบบสวัสดิการและระบบค่าตอบแทนมีส่วนจูงใจและเอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของสมาชิก ในองค์กร โดยเฉพาะในด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน หากการสนองตอบด้านเงินเดือนและ ค่าตอบแทนไม่เป็นธรรม จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานค่อนข้างสูง

ภาคผนวก จ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สังกัด

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อะเคื้อ อุนเหลงกะ

อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาล
สาธารณสุข คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. นายสุเทพ ฟองศรี

นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ
กลุ่มงานควบคุมโรค
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

3. ดร.ทรงยศ คำชัย

นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ
กลุ่มงานสนับสนุนและพัฒนาระบบ
บริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
เชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นายวีรวิษณุ ตรีชนเศรษฐ์

วัน เดือน ปี เกิด

12 กรกฎาคม 2518

ประวัติการศึกษา

ประกาศนียบัตรทันตภิบาล วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2538
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2544

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2538 - 2542

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข

โรงพยาบาลเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

พ.ศ. 2543 - 2544

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข

สถานีอนามัยตำบลทะนง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

พ.ศ. 2545 - 2552

นักวิชาการสาธารณสุข

สถานีอนามัยบ้านดงเจริญ ตำบลวังจี้ว

อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร

พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน

นักวิชาการสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบลห้วยร่วม อำเภอห้วยร่วม จังหวัดพิจิตร